

БАТЬКАМ НА ЗАМІТКУ
ДІТЯМ НА КОРИСТЬ

ІГРАШКИ ТА АНТИІГРАШКИ

Граючись, діти отримують нові навички, вчаться знаходити спільну мову з однолітками і навіть позбавляються від страхів. Такі дитячі іграшки, як: меч або пістолет додадуть сміливості, пухнастий зайчик допоможе заспокоїтися і заснути, а яскрава гумова жаба - впоратися з боязню водних процедур. Так, гра є дуже важливим атрибутом дитинства. Не менш важливо, у що, як і чому грають наші діти.

Психіка дитини влаштована таким чином, що вона завжди знайде, чим зайнятися. Гратися діти можуть навіть за відсутності іграшок: з камінчиків будувати фортецю, з травинок зробити шпаги і т.д. Сучасна дитина має, як правило, масу всіляких іграшок, на будь-який смак, для будь-якої задумки. Це і розмовляючі ляльки, і машинки на радіюправлінні, і конструктори з різними сюжетами, і фантастичні тварини... Батьки нічого не шкодують для розваги і розвитку своєї дитини.

АЛЕ ЧИ ВСІ ІГРАШКИ КОРИСНІ

Часто дорослі сприймають дитячу іграшку виключно як забавку. Купуючи малюкові іграшку, важливо пам'ятати: крім розваги, вона виконує ряд інших, не менш важливих для дитини функцій: є носієм інформації, транслює культурні цінності, навчає і навіть лікує. Під час дитячих ігор закладаються первинні поняття добра і зла, передається суть людських взаємин, складність світобудови. Від того, якими будуть ігри та іграшки, залежить формування особистості дитини, її емоційно-вольової та морально-етичної сфери.

Їхній вигляд, поведінка, слова відповідає їх ролі. І для дитини стають чітко означеними і більш зрозумілими категорії добра і зла. Їй легше орієнтуватися в навколишньому світі, правильно оцінювати вчинки оточуючих, правильно реагувати на них. Але багато сучасних іграшок не несуть у собі такої визначеності, а ігрові сюжети часто заплутані і неоднозначні. Так, позитивний герой нерідко має зловмисний вираз обличчя і весь просто напханий зброєю страхітливого вигляду; шлях до благородної мети лежить крізь низку бійок, обманів та інших непорядних вчинків; чарівна красуня-принцеса насправді хитра, підступна і безсердечна і т.п. «Ну і що - це ж всього лише гра» - стверджують деколи батьки. Так, для нас, дорослих, це гра. Але діти в грі вчаться жити.

Непослідовність сюжетної лінії, нелогічність дій персонажів, підміна понять добра і зла, необхідність захищатися від всього і вся замість того, щоб творити і будувати - все це створює хаос в дитячій душі і провокує тривожність. Звідси - страхи, агресивність, труднощі в спілкуванні, психосоматичні прояви, емоційна нестабільність ...

Сучасні іграшки в більшості своїй мають безліч функцій. Роботи самостійно пересуваються і стріляють, ляльки - співають і розмовляють, кубики і пірамідки блимають, дзвенять, шарудять... З одного боку, це добре, оскільки розвиває сенсорне сприйняття малюка. З іншого - погано, оскільки готові сюжети, стандартні фрази збіднюють дитячу гру, зводячи її до простого маніпулювання, не залишаючи можливості для польоту фантазії, творчості. А саме в ігрових діалогах розвивається зв'язна мова, уява, вміння вибудовувати логічні зв'язки між фактами і діями. Віддалені наслідки антигри і антиіграшок - зниження рівня розвитку пізнавальних процесів, комунікативних навичок і труднощі в школі.

Крім того, нерідко у сучасних іграшок немає співставлення з реальними життєвими образами, ситуаціями, персонажами. Спотворюються пропорції обличчя, частин тіла, використовуються неприродні кольори. Ляльки з непомірно великими головами, очима на півобличчя, рожеві зайчики, отруйно-зелені ведмеді, червоні мишки порушують уявлення дитини про реальну картину світу. Те ж саме можна сказати і про різних кіборгів, монстрів, чудовиськ. Справа в тому, що іграшка, яка не має аналогів в реальному світі, породжує страхи у дитини. Адже він не може співвіднести її ні з чим, що можна було б помацати, роздивитися ближче. Найчастіше причиною страхів в подібних ситуаціях є фантазії, за допомогою яких дитина створює відсутній в житті образ монстра.

Звичайно, сучасні ігри та іграшки красиві, різноманітні, захоплюючі. Але під зовнішнім блиском і різноманіттям ляльок, конструкторів і машинок таїться ще одна небезпека: орієнтація дітей не так на радісне пізнання світу за допомогою гри, а на володіння, отримання, збагачення. Спільні ігри з komponуванням сюжету з наявних у малюків іграшок замінюються змаганням: у кого лялька гарніша або робот «крутіший». І якщо в цьому змаганні дитина прогала, відновити душевну рівновагу їй допоможе лише покупка нової іграшки, не гіршої, ніж у суперника. Коли події розвиваються таким чином, іграшка втрачає свої прямі функції: перестає бути засобом гри і стає засобом самоствердження.

На жаль, в дитячих іграх зараз присутньо багато агресії. Частково це пов'язано з тим, що діти програють усе, що спостерігають в навколишньому світі. Але є і зворотна закономірність: те, що дитина бачить в іграх, вона транслює в реальність. Тому варто задуматися, перш ніж купувати малюкові злобного прибульця або ікластого монстра. ори і форми.

У дитячій грі реалізується ще ряд дуже важливих функцій: підтримка зв'язків між поколіннями, передача досвіду народу через традиції, виховання любові і поваги до своєї культури і її моральних засад. Пірати, фараони, індіанці, лицарі і принцеси – це, звичайно, цікаво і захоплююче. Але не варто забувати про те, що ігри та іграшки, орієнтовані на культурні цінності інших країн, не сприяють формуванню патріотизму, не розкривають красу рідного краю, що не виробляють в дитини знання своїх історичних коренів.

ЧИМ І ЯК ГРАТИСЯ НАШИМ ДІТЯМ

Ігровий сюжет повинен бути змістовним, наповненим змістом, дії - відповідати діям дорослих людей в подібних ситуаціях. Дуже важливо, щоб гра була творчою, конструктивною, спрямованою на творення. У ній обов'язково повинні бути присутніми емпатія, співпереживання. Хлопчиків орієнтуйте не тільки на першість, а й на співпрацю, взаємодопомогу; дівчаток - на турботу, ласку, хазяйновитість. Ну а іграшка повинна бути по можливості реалістичною і доброю. Рожевий слон - це весело і креативно, але при цьому добре було б, якби дитина знала, як виглядає справжній слон. Солдатики - неодмінний атрибут хлопчачих ігор, проте дитині важливо розуміти, проти кого і, головне, за що вони воюють.

Грайтеся з користю!

